

Časová osa Chipu: Windows

Operační systémy mění počítačový svět, otřásají standardy a boří hranice. V naší **CESTĚ DO MINULOSTI** vám ukážeme, jak se na našich počítačích vyvíjel operační systém Windows.

OS Windows byl zpočátku jen nesmělým pokusem: Když se na konci roku 1985 objevila na trhu verze 1.01, nikdo nechtěl čtyři diskety a Apple vyhrožoval akcí proti „softwarovému pirátství“. Některé hlavní prvky, jako

menu funkcí, okna s programy nebo práce s myší, byly „příliš podobné“ těm na Macintoshi. V té době byla firma Apple gigantem v oblasti IT a její obrat dosahoval několika milionů dolarů. Obrat Microsoftu činil jen zlomek této části. Zdálo se,

že Windows skončí tichým pohřbem bez truchlících.

Aby společnost Apple udržela na platformě Mac kancelářské produkty Microsoftu, přijala dohodu umožňující používat grafické prvky na základě poskytnuté licence. Ironií osudu je, že právě to se stalo základním kamenem vývoje dalších Windows. John Sculley, tehdejší CEO firmy Apple, nevěřil, že Windows mají před sebou budoucnost.

To byla ale základní chyba: Model PC od společnosti IBM ovládl trh a spolu s ním i „přibalený“ operační systém DOS od Microsoftu. Úspěch začíná verzí 2.0 operačního systému. Z technologického hlediska šlo o krok vpřed – okna se mohla překrývat, bylo možné měnit jejich velikost, přibyla i podpora pro rozlišení VGA (640 × 480).

Ale trh ovládla teprve Windows 3.0. Během prvních pár měsíců společnost

Nejdůležitější vývojové kroky

Podívejte se na nejdůležitější verze Windows – včetně požadavků na hardware a včetně místa, které zaberou na disku – a na zajímavý vývoj cen.

Windows 1.0
 KÓD: **Interface-Manager**
 CPU: **8 MHz**
 RAM: **640 KB**
 ZABRANÝ PROSTOR: **1 MB**
 CENA: **přibližně 260 eur**

Novinky: GUI, multitasking, otvírací nabídky, myš, 16 barev, Paint, Calc a Write.

Windows 2.0
 KÓD: **286**
 CPU: **16 MHz**
 RAM: **1 MB**
 ZABRANÝ PROSTOR: **5 MB**
 CENA: **přibližně 200 eur**

Novinky: ikony, překrývání oken, minimalizace a maximalizace oken, myš PS/2.

Windows 3.0
 KÓD: **Janus**
 CPU: **33 MHz**
 RAM: **8 MB**
 ZABRANÝ PROSTOR: **20 MB**
 CENA: **přibližně 280 eur**

Novinky: více než 16 barev, podpora pro sítě, 16bit. API, virtuální RAM.

Windows 3.1
 KÓD: **-**
 CPU: **33 MHz**
 RAM: **8 MB**
 ZABRANÝ PROSTOR: **40 MB**
 CENA: **přibližně 190 eur**

Novinky: fonty TrueType, OLE, podpora pro zvukové karty, Media Player 2.0.

Windows 95
 KÓD: **Chicago**
 CPU: **50 MHz**
 RAM: **16 MB**
 ZABRANÝ PROSTOR: **200 MB**
 CENA: **přibližně 200 eur**

Novinky: nabídka Start, DirectX, IE, 32bit. API, Plug and Play, Windows Explorer.

Windows NT 3.5
 KÓD: **Daytona**
 CPU: **66 MHz**
 RAM: **24 MB**
 ZABRANÝ PROSTOR: **250 MB**
 CENA: **přibližně 260 eur**

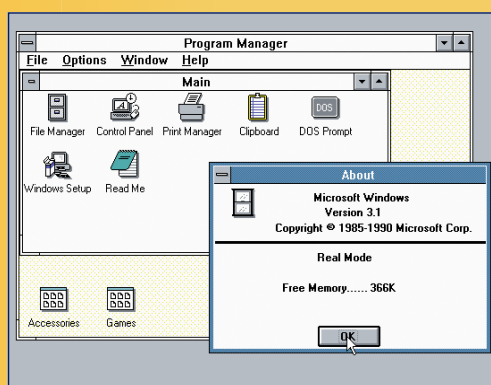
Novinky: 32bitový operační systém, NTFS, podpora pro více procesorů, open GL.

Windows NT 4.0
 KÓD: **Cairo**
 CPU: **133 MHz**
 RAM: **32 MB**
 ZABRANÝ PROSTOR: **500 MB**
 CENA: **přibližně 310 eur**

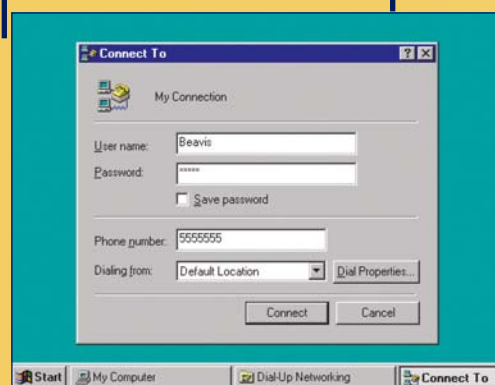
Novinky: rozšířené registry, kernel mod pro grafiku, TCP/IP, kontextová nabídka, IE2.

Windows 2.0: Poprvé překrývání oken.

Windows 3.1: Správce proramů a soborů.

Windows 95: Připojení k internetu přes modem.

Microsoft prodala miliony kopií – z celosvětového hlediska více než 10 milionů za čtvrt roku.

Nic překvapivého: Windows se již principiálně blížila operačnímu systému tak, jak ho známe i nyní – operačnímu systému se správcem souborů, odkládacím souborem a podporou pro síť. Poprvé se zde také objevily registry – prozatím však spíše ve „vedlejší roli“. Dalším důležitým vylepšením byla verze 3.1, nabízející lepší stabilitu, rychlost a také první vstupenku do světa multimédií – podporu pro zvukové karty a pro Media Player 2.

Ke stabilitě přes platformu NT

Z technologického hlediska byla Windows dlouhou dobu zastaralá – 16bitový systém byl stále „ve vleku“ platformy DOS. A tak Microsoft vyvinul Windows NT (New Technology), neposkrvněný 32bitový operační systém. Zajímavostí je, že programátorský

tým byl „odlákán“ od firmy DEC (Digital Equipment Corporation), velkého rivala firmy Intel.

Operační systém pro servery a pracovní stanice, tedy první verze s označením NT 3.1, se ale mezi „soukromé zákazníky“ dostal jen výjimečně. Pro většinu z nich totiž byly systémové nároky příliš vysoké. O „vnitřní kvalitě“ Windows NT ale svědčí i fakt, že se tento produkt stal základem celé řady dalších úspěšných nástupců, včetně verze Windows XP. 32bitové rozhraní API, souborový systém NTFS (který na rozdíl od systému FAT téměř neomezoval práci s disky či soubory) a podpora pro více procesorů se tak staly základními kameny budoucích systémů Microsoftu.

Souběžně vyvíjená verze Windows určená pro soukromé uživatele také (mezi verzemi 95 a ME) přešla na „32 bitů“, ale závislost na zastaralé platformě DOS způsobovala řadu problémů, včetně nestability.

I přesto se Windows 95 stala prodejním hitem – během prvních čtyř dní se prodaly miliony kopií.

Plocha Windows už v těchto verzích obsahovala známé prvky, jako např. nabídku Start a hlavní panel, novinkou byl také Windows Explorer. Později, s integrací Internet Exploreru (který nebylo možné odinstalovat), se na trhu objevil Netscape a začala válka prohlížečů.

Roku 2001 se Microsoft rozloučil s platformou DOS a nabídl běžným uživatelům první „operační systém NT“. Ten se stal nejprodávanejším programem Microsoftu – jen za první rok se ho prodalo 67 milionů. O tom se může Windows Vista jen zdát...

Zdá se, že navzdory mnoha inovacím a snaze udělat operační systém bezpečnějším a stabilnějším, uživatelé o nový systém nemají příliš velký zájem. Ale Microsoft již vyvíjí novou verzi. Překvapí nás „Vienna“ více než Vista? **AUTOR@CHIP.CZ**

Windows 2000

KÓD: NT 5
CPU: 700 MHz
RAM: 256 MB
ZABRANÝ PROSTOR: 2 GB
CENA: přibližně 1 140 eur

Novinky: šifrování souborů, správa skupin, NTFS and FAT32, správce zařízení.

Windows XP

KÓD: Whistler
CPU: 1 GHz
RAM: 512 MByte
ZABRANÝ PROSTOR: 4 GB
CENA: přibližně 250 eur

Novinky: aktivace produktu, firewall, vzdálená plocha, IE6.

Windows Vista

KÓD: Longhorn
CPU: 3 GHz
RAM: 2 GB
ZABRANÝ PROSTOR: 8 GB
CENA: přibližně 330 eur

Novinky: 3D prostředí, Aero, kontrola uživatelských účtů, sidebar, Windows Defender.

Windows 98

KÓD: Memphis
CPU: 133 MHz
RAM: 32 MB
ZABRANÝ PROSTOR: 300 MB
CENA: přibližně 190 eur

Novinky: aktivní plocha s IE4, Dr. Watson, USB v 98SE, DVD-ROM, MMX, Firewire.

Windows ME

KÓD: Georgia
CPU: 300 MHz
RAM: 64 MB
ZABRANÝ PROSTOR: 400 MB
CENA: přibližně 200 eur

Novinky: ochrana systémových souborů, obnova systému, Media Player 7.

 Windows s NT jádrem

 Windows s podporou pro DOS

BUDOUCNOST

Windows 7 alias „Vienna“

Nástupce Windows Vista je vyvíjen pod kódovým názvem Vienna a jeho příchod se očekává v době kolem roku 2010. Mezi již známé inovace patří 10minutová instalace, modulární jádro, souborový systém WinFS, Internet Explorer 9 a Media Player 12.

Windows 98: Úvodní obrazovka populárního systému.

Windows XP: Rozšířená nabídka programů.

Windows Vista: 3D a průhledná okna.